

รวมกฎหมายแรงงาน

พร้อมหัวข้อเรื่อง
มาตราสำคัญ

ฉบับสมบูรณ์

อัปเดต! แก้ไขเพิ่มเติม พ.ร.บ. ล่าสุด

- พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน
- พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์
- พระราชบัญญัติเงินทดแทน
- พระราชบัญญัติประกันสังคม
- พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน
- พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว

ใหม่ล่าสุด!! พ.ร.ฎ. กำหนดระยะเวลาเริ่มดำเนินการจัดเก็บเงินสะสม
และเงินสมทบกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง

รวบรวมโดย : บุณร้อม เกี่ยมจันทร์ อดีตอธิบดีอัยการฯ
ศรัณญา วิษชาธรรม ทนายความชั้น ๑ น.บ.,น.บ.ท.,น.ม.

รวมกฎหมายแรงงาน พร้อมหัวข้อเรื่องมาตราสำคัญ ฉบับสมบูรณ์

รวบรวมโดย

บุญร่วม เทียมจันทร์

อดีตอธิบดีอัยการฯ

ศรัญญา วิชาธรรม

ทนายความชั้น ๑ น.บ.,น.บ.ท.,น.ม.

รวมกฎหมายแรงงาน

พร้อมหัวข้อเรื่องมาตราสำคัญ ฉบับสมบูรณ์

รวบรวมโดย บุญร่วม เทียมจันทร์, ศรัณญา วิชชาธรรม

ISBN 978-616-381-512-5

ราคา 319 บาท

จัดทำโดย บริษัท อินส์ปัล จำกัด

สำนักพิมพ์ THE LAW GROUP

379/13 เอกมัยคอมเพล็กซ์ ถนนสุขุมวิท 63

แขวงคลองตันเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

โทร. 08-4875-5868, 08-9200-1303

E-mail : dp_publish@hotmail.com

www.inspal.co.th

จัดจำหน่ายโดย

บริษัท ซีอีดียูเคชั่น จำกัด (มหาชน)

เลขที่ 1858/87-90 ถนนเทพรัตน แขวงบางนาใต้

เขตบางนา กรุงเทพฯ 10260

โทร. 0-2826-8000 โทรสาร 0-2826-8999

www.se-ed.com

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

ห้ามคัดลอก ลอกเลียน ทำซ้ำ ทำสำเนา ไม่ว่าส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดของหนังสือนี้
หรือนำไปเผยแพร่ในช่องทางต่างๆ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากทางบริษัทเป็นลายลักษณ์อักษร

โลโก้ เครื่องหมายการค้า ชื่อของสินค้าและบริการที่อ้างถึง เป็นของบริษัทนั้นๆ

คำนำ

กฎหมายแรงงานที่ใช้บังคับปัจจุบันมีอยู่หลายฉบับ ซึ่งมีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการทุกขนาดและทุกประเภท อาทิ กฎหมายคุ้มครองแรงงาน กฎหมายประกันสังคม กฎหมายเงินทดแทน เป็นต้น ซึ่งนอกจากจะบัญญัติถึงสิทธิทางแพ่งที่นายจ้างต้องรับผิดชอบต่อลูกจ้างแล้ว ยังมีบทบัญญัติโทษทางอาญาแก่นายจ้างที่ฝ่าฝืนด้วย

กรณีมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้นเกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ทางแพ่งตามกฎหมายแรงงาน คู่กรณีจะต้องเสนอคดีต่อศาลแรงงานซึ่งมีกระบวนการพิจารณาต่างจากการดำเนินคดีแพ่งทั่วไปอยู่หลายประการ นายจ้างและลูกจ้างจึงควรที่จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้ให้ถ่องแท้ ทั้งนี้ เพื่อเกิดประโยชน์แก่ตน

หนังสือเล่มนี้ได้รวบรวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแรงงานไว้อย่างครอบคลุม อีกทั้งได้สรุปหัวข้อเรื่องมาตราสำคัญไว้ด้วยแล้ว เพื่อสะดวกแก่การจดจำ ค้นคว้า และใช้งาน

เหมาะสำหรับนิสิต นักศึกษา ครู อาจารย์ ทนายความ ตำรวจ ทหาร ผู้พิพากษา อัยการ ผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการแรงงานทั้งไทยและต่างชาติ นายจ้าง ลูกจ้าง งานบุคคล และผู้ที่จะสอบเข้าหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และในองค์กรต่างๆ รวมถึงประชาชนทั่วไป

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้การสนับสนุนผลงานหนังสือของข้าพเจ้าด้วยดีเสมอมา

ด้วยความปรารถนาดี

บุญร่วม เทียมจันทร์
ศรัณญา วิชาธรรม

สารบัญ

	มาตรา	หน้า
พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑	๑ - ๖	๑๓
หมวด ๑ บททั่วไป	๗ - ๒๒	๒๐
หมวด ๒ การใช้แรงงานทั่วไป	๒๓ - ๓๗	๓๐
หมวด ๓ การใช้แรงงานหญิง	๓๘ - ๔๓	๓๙
หมวด ๔ การใช้แรงงานเด็ก	๔๔ - ๕๒	๔๒
หมวด ๕ ค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด และค่าล่วงเวลาในวันหยุด	๕๓ - ๗๗	๔๗
หมวด ๖ คณะกรรมการค่าจ้าง	๗๘ - ๙๑	๖๐
หมวด ๗ สวัสดิการ	๙๒ - ๙๙	๗๐
หมวด ๘ ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน	๑๐๐ - ๑๐๗	๗๔
หมวด ๙ การควบคุม	๑๐๘ - ๑๑๕/๑	๗๕
หมวด ๑๐ การฝึกงาน	๑๑๖ - ๑๑๗	๘๑
หมวด ๑๑ ค่าชดเชย	๑๑๘ - ๑๒๒	๘๒
หมวด ๑๒ การยื่นคำร้องและการพิจารณาคำร้อง	๑๒๓ - ๑๒๕/๑	๙๑
หมวด ๑๓ กองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง	๑๒๖ - ๑๓๙	๙๕
หมวด ๑๔ พนักงานตรวจแรงงาน	๑๓๙ - ๑๔๒	๑๐๕
หมวด ๑๕ การส่งหนังสือ	๑๔๓	๑๐๘
หมวด ๑๖ บทกำหนดโทษ	๑๔๔ - ๑๕๙	๑๐๙
บทเฉพาะกาล	๑๖๐ - ๑๖๖	๑๑๙
อัตราค่าธรรมเนียม		๑๒๒
รวมพระราชบัญญัติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับคุ้มครองแรงงาน		๑๒๔

	มาตรา	หน้า
พระราชกฤษฎีกากำหนดระยะเวลาเริ่มดำเนินการจัดเก็บ เงินสะสมและเงินสมทบกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง พ.ศ. ๒๕๖๗	๑ - ๔	๑๓๖
กฎกระทรวงกำหนดอัตราเงินสะสมและเงินสมทบ กองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง พ.ศ. ๒๕๖๗		๑๓๙
กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการสงเคราะห์แก่ลูกจ้าง ในกรณีที่ลูกจ้างออกจากงานหรือตาย พ.ศ. ๒๕๖๗		๑๔๒
กฎกระทรวงกำหนดค่าล่วงเวลาและค่าตอบแทน การทำงานที่เกินวันละแปดชั่วโมง ในงานเฝ้าดูแลสถานที่ หรือทรัพย์สินอันเป็นหน้าที่การทำงานปกติของลูกจ้าง พ.ศ. ๒๕๖๘		๑๔๗
ระเบียบคณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง ว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์ อัตราเงินที่จะจ่าย และระยะเวลาการจ่าย พ.ศ. ๒๕๖๕		๑๕๐
หมวด ๑ หลักเกณฑ์การจ่ายเงินสงเคราะห์		๑๕๒
หมวด ๒ การพิจารณาคำขอ และอัตราการจ่ายเงินสงเคราะห์		๑๕๖
หมวด ๓ ผู้มีอำนาจอนุมัติ และระยะเวลาการจ่ายเงินสงเคราะห์		๑๕๙
หมวด ๔ การคืนเงินกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง		๑๖๑
บทเฉพาะกาล		๑๖๒
ระเบียบคณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง ที่มีการแก้ไข ยกเลิก และเพิ่มเติม		๑๖๓
ระเบียบคณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง ว่าด้วยการนำส่งเงินสะสม เงินสมทบ และเงินเพิ่มเข้ากองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง พ.ศ. ๒๕๖๗		๑๖๔

ระเบียบคณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง
ว่าด้วยการให้ลูกจ้างในกิจการที่มีได้อยู่ในบังคับ

ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑

สมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง พ.ศ. ๒๕๖๗

๑๗/๑

ระเบียบคณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง

ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินเงินสะสมและเงินสมทบ

ที่นายจ้างต้องนำส่งกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง พ.ศ. ๒๕๖๗

๑๗/๔

ประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

เรื่อง แบบหนังสือกำหนดบุคคลผู้จะพึงได้รับเงิน

จากกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง กรณีลูกจ้างตาย

๑๗/๘

ระเบียบกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาและการเปรียบเทียบผู้กระทำความผิด

ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน ความปลอดภัยในการทำงาน

คุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์

และแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๘

๑๘/๑

หมวด ๑ การพิจารณาตัดสินคดี

๑๘/๗

หมวด ๒ การดำเนินคดีเปรียบเทียบ

๑๘/๕

หมวด ๓ การดำเนินคดีขึ้นพนักงานสอบสวน

๒๐/๓

หมวด ๔ การรายงานผลการดำเนินคดี

๒๐/๖

บทเฉพาะกาล

๒๐/๗

ระเบียบกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ว่าด้วยการตรวจสอบสถานประกอบการกิจการ

ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑

พ.ศ. ๒๕๖๘

๒๑/๔

พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘

๑ - ๙

๒๒/๔

หมวด ๑ ข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้าง

๑๐ - ๒๐

๒๒/๙

หมวด ๒ วิธีรับข้อพิพาทแรงงาน

๒๑ - ๓๓

๒๓/๗

หมวด ๓ การปิดงานและการนัดหยุดงาน

๓๔ - ๓๖

๒๔/๖

	มาตรา	หน้า
หมวด ๔ คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์	๓๗ - ๔๔	๒๔๙
หมวด ๕ คณะกรรมการลูกจ้าง	๔๕ - ๕๓	๒๕๔
หมวด ๖ สมาคมนายจ้าง	๕๔ - ๖๕	๒๕๙
หมวด ๗ สหภาพแรงงาน	๖๖ - ๑๑๑	๒๖๕
หมวด ๘ สหพันธ์นายจ้างและสหพันธ์แรงงาน	๑๑๒ - ๑๒๐ ตรี	๒๖๙
หมวด ๙ การกระทำอันไม่เป็นธรรม	๑๒๑ - ๑๒๗	๒๙๔
หมวด ๑๐ บทกำหนดโทษ	๑๒๘ - ๑๕๙	๒๙๘
บทเฉพาะกาล	๑๖๐ - ๑๖๓	๓๑๐
รวมพระราชบัญญัติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับแรงงานสัมพันธ์		๓๑๓
ประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง การกำหนดคุณสมบัติของที่ปรึกษาด้านแรงงานสัมพันธ์		๓๑๕
คำสั่งกระทรวงแรงงานที่ ๓๘๕/๒๕๖๐ เรื่อง แต่งตั้งนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘		๓๒๑
พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงาน และวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒	๑ - ๔	๓๒๔
หมวด ๑ ศาลแรงงาน	๕ - ๑๐	๓๒๗
หมวด ๒ ผู้พิพากษาในศาลแรงงาน	๑๑ - ๒๔	๓๓๑
หมวด ๓ วิธีพิจารณาคดีแรงงาน		๓๔๓
ส่วนที่ ๑ บททั่วไป	๒๕ - ๓๒/๒	๓๔๓
ส่วนที่ ๒ วิธีพิจารณาคดีแรงงานในศาลแรงงาน	๓๓ - ๕๓	๓๔๗
หมวด ๔ อุทธรณ์และฎีกา	๕๔ - ๕๗/๑	๓๕๗
หมวด ๕ วิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษา และการบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง	๕๘	๓๖๐
บทเฉพาะกาล	๕๙ - ๖๐	๓๖๑
พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน ที่มีการแก้ไข ยกเลิก และเพิ่มเติม		๓๖๓

	มาตรา	หน้า
พระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. ๒๕๓๗	๑ - ๖	๓๗๐
หมวด ๑ บททั่วไป	๗ - ๑๒	๓๗๖
หมวด ๒ เงินทดแทน	๑๓ - ๒๕	๓๗๙
หมวด ๓ กองทุนเงินทดแทน	๒๖ - ๓๐	๓๘๕
หมวด ๔ คณะกรรมการกองทุนเงินทดแทน และคณะกรรมการการแพทย์	๓๑ - ๔๓	๓๘๘
หมวด ๕ เงินสมทบ	๔๔ - ๔๗	๓๘๗
หมวด ๖ การยื่นคำร้อง การพิจารณาคำร้อง และการอุทธรณ์	๔๘ - ๕๖	๔๐๐
หมวด ๗ พนักงานเจ้าหน้าที่	๕๗ - ๖๐	๔๐๔
หมวด ๘ การส่งหนังสือ	๖๑	๔๐๖
หมวด ๙ บทกำหนดโทษ	๖๒ - ๖๖	๔๐๗
บทเฉพาะกาล	๖๗ - ๗๐	๔๑๐

กฎกระทรวงการรักษาพยาบาลที่ให้นายจ้างจ่าย

พ.ศ. ๒๕๖๓	๔๑๓
------------------	-----

รวมพระราชบัญญัติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับเงินทดแทน	๔๑๙
--	-----

พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓	๑ - ๗	๔๒๔
---	-------	-----

ลักษณะ ๑ บททั่วไป	๔๒๙
--------------------------	-----

หมวด ๑ คณะกรรมการประกันสังคม	๘ - ๑๘	๔๒๙
------------------------------	--------	-----

หมวด ๒ สำนักงานประกันสังคม	๑๙ - ๒๐	๔๓๘
----------------------------	---------	-----

หมวด ๓ กองทุนประกันสังคม	๒๑ - ๒๗/๑	๔๓๙
--------------------------	-----------	-----

หมวด ๔ การสำรวจการประกันสังคม	๒๘ - ๓๒	๔๔๒
-------------------------------	---------	-----

ลักษณะ ๒ การประกันสังคม	๔๔๕
--------------------------------	-----

หมวด ๑ การเป็นผู้ประกันตน	๓๓ - ๔๕	๔๔๕
---------------------------	---------	-----

หมวด ๒ เงินสมทบ	๔๖ - ๕๓	๔๕๒
-----------------	---------	-----

ลักษณะ ๓ ประโยชน์ทดแทน	๔๕๙
-------------------------------	-----

หมวด ๑ บททั่วไป	๕๔ - ๖๑/๑	๔๕๙
-----------------	-----------	-----

หมวด ๒ ประโยชน์ทดแทน		
ในกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย	๖๒ - ๖๔	๔๖๕

หมวด ๓ ประโยชน์ทดแทนในกรณีคลอดบุตร	๖๕ - ๖๘	๔๖๘
------------------------------------	---------	-----

	มาตรา	หน้า
หมวด ๕ ประโยชน์ทดแทนในกรณีทุพพลภาพ	๖๙ - ๗๒	๔๗๐
หมวด ๕ ประโยชน์ทดแทนในกรณีตาย	๗๓ - ๗๓/๑	๔๗๒
หมวด ๖ ประโยชน์ทดแทนในกรณีสังเคราะห์บุตร	๗๔ - ๗๕ จัตวา	๔๗๔
หมวด ๗ ประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพ	๗๖ - ๗๗ เบญจ	๔๗๖
หมวด ๘ ประโยชน์ทดแทนในกรณีว่างงาน	๗๘ - ๗๙/๑	๔๘๑
ลักษณะ ๔ พนักงานเจ้าหน้าที่และการตรวจตราและควบคุม	๘๐ - ๘๔/๒	๔๘๒
ลักษณะ ๕ การอุทธรณ์	๘๕ - ๙๑	๔๘๖
ลักษณะ ๖ บทกำหนดโทษ	๙๒ - ๑๐๒	๔๘๘
บทเฉพาะกาล	๑๐๓ - ๑๐๔	๔๙๓
อัตราค่าธรรมเนียม		๔๙๔
อัตราเงินสมทบท้ายพระราชบัญญัติอัตราเงินสมทบ		๔๙๖
พระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ๒๕๖๑	๑ - ๗	๕๐๐
ประกาศสำนักงานประกันสังคม		
เรื่อง กำหนดแบบคำขอลกลับเป็นผู้ประกันตน		
ตามพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ๒๕๖๑		๕๐๔
ประกาศสำนักงานประกันสังคม		
เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการขอกลับเป็นผู้ประกันตน		
ตามพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ๒๕๖๑		๕๐๗
วิธีการแสดงความประสงค์ขอกลับเป็นผู้ประกันตนตาม มาตรา ๓๙		
ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ แบนท้ายประกาศสำนักงานประกันสังคม		
เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการขอกลับเป็นผู้ประกันตน		
ตามพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ๒๕๖๑		๕๑๐
รวมพระราชบัญญัติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง		
เกี่ยวกับประกันสังคม		๕๑๒

	มาตรา	หน้า
พระราชกำหนดการบริหารจัดการ		
การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐	๑ - ๖	๕๒๖
หมวด ๑ บททั่วไป	๗ - ๑๖	๕๓๓
หมวด ๒ คณะกรรมการนโยบายการบริหารจัดการ		
การทำงานของคนต่างด้าว	๑๗ - ๒๒	๕๓๗
หมวด ๓ การนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ		๕๔๑
ส่วนที่ ๑ บททั่วไป	๒๓ - ๒๕	๕๔๑
ส่วนที่ ๒ การประกอบธุรกิจการนำคนต่างด้าว		
มาทำงานกับนายจ้างในประเทศ	๒๖ - ๔๕	๕๔๒
ส่วนที่ ๓ นายจ้างนำคนต่างด้าวมาทำงานกับตนในประเทศ	๔๖ - ๔๙	๕๕๒
ส่วนที่ ๔ หน้าที่และความรับผิดชอบ	๕๐ - ๕๘	๕๕๖
หมวด ๔ การทำงานของคนต่างด้าว	๕๙ - ๗๔	๕๖๓
หมวด ๕ กองทุนเพื่อการบริหารจัดการ		
การทำงานของคนต่างด้าว	๗๕ - ๘๕	๕๗๔
หมวด ๖ มาตรการทางปกครอง		๕๗๙
ส่วนที่ ๑ การพักใช้ใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงาน		
การเพิกถอนใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงาน		
และการเพิกถอนใบอนุญาตทำงาน	๘๖ - ๙๑	๕๗๙
ส่วนที่ ๒ การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง	๙๒ - ๙๗	๕๘๓
หมวด ๗ พนักงานเจ้าหน้าที่	๙๘ - ๑๐๐	๕๘๕
หมวด ๘ บทกำหนดโทษ	๑๐๐/๑ - ๑๓๓	๕๘๘
บทเฉพาะกาล	๑๓๔ - ๑๔๕	๖๐๒
อัตราค่าธรรมเนียม		๖๐๗
รวมพระราชกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง		
เกี่ยวกับการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว		๖๑๑

พระราชบัญญัติ

คุ้มครองแรงงาน

พ.ศ. ๒๕๔๑

(แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๖๖)

พระราชบัญญัติ
คุ้มครองแรงงาน
พ.ศ. ๒๕๔๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๑
เป็นปีที่ ๕๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดย
คำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

(มาตรา ๑ ชื่อ พ.ร.บ.)

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคุ้มครอง
แรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑”

(มาตรา ๒ วันใช้ พ.ร.บ.)

*มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด
หนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

(มาตรา ๓ ยกเลิกกฎหมายเกี่ยวกับแรงงาน)

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๓ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม
พ.ศ. ๒๕๑๕

(๒) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ
ฉบับที่ ๑๐๓ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๓๓

*มาตรา ๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๕ ตอนที่ ๘ ก หน้า ๑ วันที่ ๒๐
กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑

บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้ว
ในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้
ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

(มาตรา ๔ พ.ร.บ. นี้ห้ามใช้บังคับแก่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ)

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่

(๑) ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วน
ท้องถิ่น

(๒) รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยแรงงานรัฐวิสาหกิจ
สัมพันธ์

นอกจากกรณีตามวรรคหนึ่ง จะออกกฎกระทรวงมิให้ใช้บังคับ
พระราชบัญญัตินี้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนแก่นายจ้างประเภทหนึ่ง
ประเภทใดก็ได้

(มาตรา ๕ คำนิยาม)

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

“นายจ้าง” หมายความว่า ผู้ซึ่งตกลงรับลูกจ้างเข้าทำงานโดย
จ่ายค่าจ้างให้และหมายความรวมถึง

*มาตรา ๕ นิยามคำว่า “นายจ้าง” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ
คุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

(๑) ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำงานแทนนายจ้าง

(๒) ในกรณีที่นายจ้างเป็นนิติบุคคลให้หมายความรวมถึงผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลและผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลให้ทำการแทนด้วย

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ผู้ซึ่งตกลงทำงานให้นายจ้างโดยรับค่าจ้างไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไร

“ผู้ว่าจ้าง” หมายความว่า ผู้ซึ่งตกลงว่าจ้างบุคคลอีกบุคคลหนึ่งให้ดำเนินงานทั้งหมดหรือแต่บางส่วนของงานใดเพื่อประโยชน์แก่ตน โดยจะจ่ายสินจ้างตอบแทนผลสำเร็จแห่งการงานที่ทำนั้น

“ผู้รับเหมาขั้นต้น” หมายความว่า ผู้ซึ่งตกลงรับจะดำเนินงานทั้งหมดหรือแต่บางส่วนของงานใดจนสำเร็จประโยชน์ของผู้ว่าจ้าง

“ผู้รับเหมาช่วง” หมายความว่า ผู้ซึ่งทำสัญญากับผู้รับเหมาขั้นต้นโดยรับจะดำเนินงานทั้งหมดหรือแต่บางส่วนของงานใดในความรับผิดชอบของผู้รับเหมาขั้นต้นเพื่อประโยชน์แก่ผู้ว่าจ้าง และหมายความรวมถึงผู้ซึ่งทำสัญญากับผู้รับเหมาช่วงเพื่อรับช่วงงานในความรับผิดชอบของผู้รับเหมาช่วง ทั้งนี้ ไม่ว่าจะรับเหมาช่วงกันกี่ช่วงก็ตาม

“สัญญาจ้าง” หมายความว่า สัญญาไม่ว่าเป็นหนังสือหรือด้วยวาจาระบุชัดเจน หรือเป็นที่เข้าใจโดยปริยายซึ่งบุคคลหนึ่งเรียกว่าลูกจ้างตกลงจะทำงานให้แก่บุคคลอีกบุคคลหนึ่งเรียกว่านายจ้างและนายจ้างตกลงจะให้ค่าจ้างตลอดเวลาที่ทำงานให้

“วันทำงาน” หมายความว่า วันที่กำหนดให้ลูกจ้างทำงานตามปกติ

“วันหยุด” หมายความว่า วันที่กำหนดให้ลูกจ้างหยุดประจำสัปดาห์ หยุดตามประเพณี หรือหยุดพักผ่อนประจำปี

“วันลา” หมายความว่า วันที่ลูกจ้างลาป่วย ลาเพื่อทำหมัน ลาเพื่อกิจธุระอันจำเป็น ลาเพื่อรับราชการทหาร ลาเพื่อการฝึกอบรม หรือพัฒนาความรู้ความสามารถ หรือลาเพื่อคลอดบุตร

“ค่าจ้าง” หมายความว่า เงินที่นายจ้างและลูกจ้างตกลงกันจ่ายเป็นค่าตอบแทนในการทำงานตามสัญญาจ้างสำหรับระยะเวลาการทำงานปกติเป็นรายชั่วโมง รายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน หรือระยะเวลาอื่น หรือจ่ายให้โดยคำนวณตามผลงานที่ลูกจ้างทำได้ในเวลาทำงานปกติของวันทำงาน และให้หมายความรวมถึงเงินที่นายจ้างจ่ายให้แก่ลูกจ้างในวันหยุดและวันลาที่ลูกจ้างมิได้ทำงาน แต่ลูกจ้างมีสิทธิได้รับตามพระราชบัญญัตินี้

“ค่าจ้างในวันทำงาน” หมายความว่า ค่าจ้างที่จ่ายสำหรับการทำงานเต็มเวลาการทำงานปกติ

“อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ” หมายความว่า อัตราค่าจ้างที่คณะกรรมการค่าจ้างกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้

*“อัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือ” หมายความว่า อัตราค่าจ้าง ที่คณะกรรมการค่าจ้างกำหนดขึ้นในแต่ละสาขาอาชีพตามมาตรฐาน ฝีมือ

**“อัตราค่าจ้างขั้นต่ำพื้นฐาน” (ยกเลิก)

“การทำงานล่วงเวลา” หมายความว่า การทำงานนอกหรือ เกินเวลาทำงานปกติหรือเกินชั่วโมงทำงานในแต่ละวันที่น่าจ้างลูกจ้าง ตกลงกันตามมาตรา ๒๓ ในวันทำงานหรือวันหยุด แล้วแต่กรณี

“ค่าล่วงเวลา” หมายความว่า เงินที่นายจ้างจ่ายให้แก่ลูกจ้าง เป็นการตอบแทนการทำงานล่วงเวลาในวันทำงาน

“ค่าทำงานในวันหยุด” หมายความว่า เงินที่นายจ้างจ่ายให้ แก่ลูกจ้างเป็นการตอบแทนการทำงานในวันหยุด

“ค่าล่วงเวลาในวันหยุด” หมายความว่า เงินที่นายจ้างจ่ายให้ แก่ลูกจ้างเป็นการตอบแทนการทำงานล่วงเวลาในวันหยุด

“ค่าชดเชย” หมายความว่า เงินที่นายจ้างจ่ายให้แก่ลูกจ้างเมื่อ เลิกจ้าง นอกเหนือจากเงินประเภทอื่นซึ่งนายจ้างตกลงจ่ายให้แก่ลูกจ้าง

“ค่าชดเชยพิเศษ” หมายความว่า เงินที่นายจ้างจ่ายให้แก่ ลูกจ้างเมื่อสัญญาจ้างสิ้นสุดลงเพราะมีเหตุกรณีพิเศษที่กำหนดใน พระราชบัญญัตินี้

*มาตรา ๕ นิยามคำว่า “อัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือ” เพิ่มโดย พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑

**มาตรา ๕ นิยามคำว่า “อัตราค่าจ้างขั้นต่ำพื้นฐาน” ยกเลิกโดยพระราช บัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑

“เงินสะสม” หมายความว่า เงินที่ลูกจ้างจ่ายเข้ากองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง

“เงินสมทบ” หมายความว่า เงินที่นายจ้างจ่ายสมทบให้แก่ลูกจ้างเพื่อส่งเข้าสมทบกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง

“พนักงานตรวจแรงงาน” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

(มาตรา ๖ อำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน)

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานตรวจแรงงาน กับออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

การแต่งตั้งพนักงานตรวจแรงงาน จะกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่และเงื่อนไขในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยก็ได้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑ บททั่วไป

(มาตรา ๗ การเรียกร้อง การได้มาซึ่งสิทธิประโยชน์ของ
ลูกจ้าง)

มาตรา ๗ การเรียกร้องหรือการได้มาซึ่งสิทธิหรือประโยชน์
ตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่เป็นการดัดสิทธิหรือประโยชน์ที่ลูกจ้างพึงได้
ตามกฎหมายอื่น

(มาตรา ๘ แต่งตั้งพนักงานกฎหมายว่าต่าง แก่ต่างให้ลูกจ้าง)

มาตรา ๘ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมี
คุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางนิติศาสตร์ เพื่อมีอำนาจฟ้องคดีหรือ
แก้ต่างคดีแรงงานให้แก่ลูกจ้างหรือทนายทโดยธรรมชาติของลูกจ้างซึ่ง
ถึงแก่ความตาย และเมื่อกระทรวงแรงงานแจ้งให้ศาลทราบแล้ว ก็ให้
มีอำนาจกระทำการได้จนคดีถึงที่สุด

(มาตรา ๙ นายจ้างไม่คืนหลักประกันหรือไม่จ่ายค่าจ้างฯ
ให้แก่ลูกจ้าง)

*มาตรา ๙ ในกรณีที่นายจ้างไม่คืนหลักประกันที่เป็นเงินตาม
มาตรา ๑๐ วรรคสอง ไม่จ่ายเงินกรณีนายจ้างบอกเลิกสัญญาจ้างโดยไม่
บอกกล่าวล่วงหน้าตามมาตรา ๑๗/๑ หรือไม่จ่ายค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา
ค่าทำงานในวันหยุด ค่าล่วงเวลาในวันหยุด และเงินที่นายจ้างมีหน้าที่
ต้องจ่ายตามพระราชบัญญัตินี้ภายในเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๗๐
หรือไม่จ่ายเงินกรณีนายจ้างหยุดกิจการตามมาตรา ๗๕ หรือค่าชดเชย
ตามมาตรา ๑๑๘ ค่าชดเชยพิเศษแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าหรือ
ค่าชดเชยพิเศษตามมาตรา ๑๒๐ มาตรา ๑๒๐/๑ มาตรา ๑๒๑ และ
มาตรา ๑๒๒ ให้นายจ้างเสียดอกเบี้ยให้แก่ลูกจ้างในระหว่างเวลาผิดนัด
ร้อยละสิบห้าต่อปี

ในกรณีที่นายจ้างจงใจไม่คืนหรือไม่จ่ายเงินตามวรรคหนึ่งโดย
ปราศจากเหตุผลอันสมควร เมื่อพ้นกำหนดเวลาเจ็ดวันนับแต่วันที่ถึง
กำหนดคืนหรือจ่าย ให้นายจ้างเสียเงินเพิ่มให้แก่ลูกจ้างร้อยละสิบห้า
ของเงินที่ค้างจ่ายทุกระยะเวลาเจ็ดวัน

*มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน
(ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒

ในกรณีที่นายจ้างพร้อมที่จะคืนหรือจ่ายเงินตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง และได้นำเงินไปมอบไว้แก่อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเพื่อจ่ายให้แก่ลูกจ้าง นายจ้างไม่ต้องเสียดอกเบี้ยหรือเงินเพิ่มตั้งแต่วันที่นายจ้างนำเงินนั้นไปมอบไว้

(มาตรา ๑๐ ห้ามนายจ้างเรียก - รับหลักประกันการทำงานจากลูกจ้าง)

*มาตรา ๑๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง ห้ามมิให้นายจ้างเรียกหรือรับหลักประกันการทำงานหรือหลักประกันความเสียหายในการทำงาน ไม่ว่าจะเป็นเงิน ทรัพย์สินอื่นหรือการค้ำประกันด้วยบุคคลจากลูกจ้าง เว้นแต่ลักษณะหรือสภาพของงานที่ทำนั้นลูกจ้างต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับการเงินหรือทรัพย์สินของนายจ้าง ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ตนได้ ทั้งนี้ ลักษณะหรือสภาพของงานที่ทำให้เรียกหรือรับหลักประกันจากลูกจ้าง ตลอดจนประเภทของหลักประกัน จำนวนมูลค่าของหลักประกัน และวิธีการเก็บรักษา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ในกรณีที่นายจ้างเรียกหรือรับหลักประกัน หรือทำสัญญาประกันกับลูกจ้างเพื่อชดเชยความเสียหายที่ลูกจ้างเป็นผู้กระทำ เมื่อนายจ้างเลิกจ้าง หรือลูกจ้างลาออกหรือสัญญาประกันสิ้นอายุ ให้

*มาตรา ๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

นายจ้างขึ้นหลักประกันพร้อมดอกเบี้ย ถ้ามี ให้แก่ลูกจ้างภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่นายจ้างเลิกจ้างหรือวันที่ลูกจ้างลาออก หรือวันที่สัญญาประกันสิ้นสุดอายุ แล้วแต่กรณี

(มาตรา ๑๑ หนี้บุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินของนายจ้าง)

*มาตรา ๑๑ หนี้ที่เกิดจากเงินที่นายจ้างต้องจ่ายตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเงินที่ต้องชดใช้กองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างตามมาตรา ๑๓๕ ให้ลูกจ้างหรือกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน แล้วแต่กรณี มีบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินทั้งหมดของนายจ้างซึ่งเป็นลูกหนี้ในลำดับเดียวกับบุริมสิทธิในค่าภาษีอากรตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(มาตรา ๑๑/๑ ให้ถือว่าผู้ประกอบกิจการเป็นนายจ้างของคน ที่มาทำงาน)

**มาตรา ๑๑/๑ ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการมอบหมายให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นผู้จัดหาคนมาทำงานอันมิใช่การประกอบธุรกิจจัดหางาน โดยการทำงานนั้นเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดในกระบวนการผลิตหรือธุรกิจในความรับผิดชอบของผู้ประกอบกิจการ และโดยบุคคลนั้นจะเป็น

*มาตรา ๑๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

**มาตรา ๑๑/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

สำหรับใช้ในการอ้างอิง สืบค้น การทำงานด้านกฎหมาย
ด้านงานบุคคลบริษัท/รัฐวิสาหกิจ/ราชการ/องค์กร และหน่วยงานต่างๆ
ประกอบการเรียน การสอน การสอบต่างๆ

เหมาะสำหรับ

- นิสิต นักศึกษา ครู อาจารย์
- ผู้พิพากษา อัยการ ทนาย นักกฎหมาย
- ตำรวจ ทหาร ข้าราชการ นักการเมือง
- เจ้าของกิจการ นายจ้าง ลูกจ้าง งานบุคคล
- เจ้าหน้าที่ที่ทำงานเกี่ยวกับแรงงานต่างชาติ
- ผู้ที่จะสอบเข้าหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ
และองค์กรต่างๆ
- ประชาชนผู้สนใจทั่วไป

ISBN 978-616-381-512-5

9786163815125

หมวดกฎหมาย
ราคา 319 บาท

by INSPAL

สำนักพิมพ์ THE LAW GROUP
www.inspal.co.th